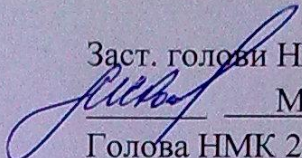

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

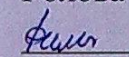
Заст. голови НМК 1

 М. С. Романов

Голова НМК 2

 Д. М. Крицький

Голова НМК 3

 Л. О. Філіпковська

« 31 » 08 2021 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Динамічне лідерство

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальності: усі спеціальності, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Освітні програми: усі освітні програми відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Форма навчання: денна, дистанційна, заочна

Рівень вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

ДОДАТОК

Перелік галузей знань, спеціальностей та освітніх програм, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Галузі знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво, 27 Транспорт, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

Спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій, 272 Авіаційний транспорт, 274 Автомобільний транспорт, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини

Освітні програми: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства, Психологія, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Логістика, Управління проектами, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Право, Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Інженерія програмного забезпечення, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інтелектуальні системи та технології, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Комп'ютерні системи та мережі, Програмовні мобільні системи та Інтернет речей, Системне програмування, Системний аналіз і управління, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Розподілені інформаційні системи, Штучний інтелект та інформаційні системи, Динаміка і міцність машин, Роботомеханічні системи та логістичні комплекси, Комп'ютерний інжиніринг, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Безпілотні літальні комплекси, Проектування та виробництво композитних конструкцій, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки, Ракетні двигуни та енергетичні установки, Супутники, двигуни та енергетичні установки. Інженерно технічний переклад, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Інженерія мобільних додатків, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Інтелектуальні інформаційні вимірвальні системи, Якість, стандартизація та сертифікація, Мікро- та наносистемна техніка, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка

Розробник: Феоктистова О.І., доцент каф.602, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

О.І. Феоктис
(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)

Протокол №1 від «31» серпня 2021р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

В.О. Романенков
(підпис)

Ю.О. Романенков
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студ. ради Бран
(підпис)

Д.О. Воробієнко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Феоктистова Олена Ігорівна, к.т.н., доцент.
Викладає в університеті з 2014 року.
За останній рік викладає наступні дисципліни:

- Динамічне лідерство;
- Теорія фірми;
- Управління персоналом;
- Управління персоналом КП;
- Транспортна логістика;
- Планування та виконання процесів управління проектами;
- Реінжиніринг бізнес-процесів;
- Процесне управління підприємством.

Напрями наукових досліджень: управління проектами, управління людськими ресурсами, транспортна логістика.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – залежно від навчального плану.

Обсяг дисципліни:

3 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 42 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна, заочна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Самоменеджмент, Теорія організацій.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Менеджмент.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Формування у майбутніх управлінців системних знань і розуміння концептуальних основ щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником організації та її підрозділами.

Завдання

Вивчення теоретичних засад щодо забезпечення на корпоративному рівні розвитку динамічного лідерства.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);

спеціальні (фахові):

- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- здатність оцінювати виконані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;
- здатність приймати нестандартні рішення і креативно мислити та готовність перейняти на себе відповідальність і проявити лідерські якості;
- здатність обґрунтовувати управлінські рішення та здійснювати ефективний контроль за їх виконанням.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Особистісні аспекти в HR - менеджменті

Тема 1. Лідерство в управлінні проектами.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

Тема практичного заняття: Лідерство в управлінні проектами.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Аксіоми проектного менеджменту. Управління проектами з точки зору учасників проекту. Стадії виконання проекту та їх склад з точки зору його учасників. Рольовий та за-дачний підходи в управлінні проектами. Відмінності адміністративного та проектного менеджменту. Фактори, що забезпечують динамічне лідерство менеджера та успіх проекту. Проблеми управління складними проектами розвитку.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Мотиваційно-орієнтований менеджмент.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: Мотиваційно-орієнтований менеджмент.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Зацікавлені сторони в проекті. Типи влади в проектній організації та їх класифікація. Концепція влади в формальній організації. Розробка стратегії взаємодії з зацікавленими особами. Мотивація в управлінні проектами. Ієрархія потреб по Маслоу. Мотивація як соціальна основа управління командою та учасниками проекту. Проблеми при мотивації через потреби. Теорія мотивації Херцберга. П'ятнадцять мотиваційних факторів організації праці. Принципи сучасного психологічного управління персоналом Мак-Грегора. Порівняння стилей управління.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Організаційні структури управління проектами.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

Тема практичного заняття: Організаційні структури управління проектами.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Основні задачі лідера по формуванню організаційної структури проекту. Найбільш поширені типи структур управління проектами. Функціональна, проектна, матрична організації. Критерії для прийняття рішень по організаційній схемі. Керівники проектів та організаційна схема. Організаційний континуум. Як зробити, щоб матричне керівництво справлялося з задачею управління. Організація переходу до проектно-орієнтованого управління. Проблеми переорієнтації проектних організацій на проектно-керовані фірми. Перехід проектної організації до проектно-керованої. Досвід реалізації проектів.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Лідерство в побудові команди проекту.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: Лідерство в побудові команди проекту.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Роль проектної команди в управлінні проектом. Робота менеджера – лідера проекту. Структура проектної команди. Задачі лідера по формуванню команди. Платформа командного розвитку. Стадії розвитку проектної команди та їх характеристика. Керівництво та ефективна діяльність команди проекту. Вибір лідера команди проекту. Визначення особистісних якостей лідера (типоповедінка). Альтернативні команди в проектах.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль №2. Комунікаційні аспекти HR-менеджменту.

Тема 5. Управління конфліктами в проектах.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

Тема практичного заняття: Управління конфліктами в проектах.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Лідер проекту – менеджер конфлікту. Види конфліктів в проектах. Наслідки конфлікту. Сила конфлікту. Використання лідером проекту моделей управління конфліктами.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Лідерство через управління якістю в проектах.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

Тема практичного заняття: Лідерство через управління якістю в проектах.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Лідерство через управління якістю в проектах. Вимоги до політики в області якості. Задачі в області якості. Система якості. Організація робіт по забезпеченню якості в проектах.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Комунікаційний менеджмент.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.

Тема практичного заняття: Комунікаційний менеджмент.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Основні функції лідера в забезпеченні комунікації. Моделі та технології комунікацій. Основні функції лідера в забезпеченні комунікації. Міжособистісна комунікація. Комунікація в проектних організаціях. Усна форма передачі інформації. Письмові засоби передачі інформації. Чому лідеру потрібно підтримувати комунікацію. Організація та проведення нарад. Організація лідером технологій проектного офісу. Компоненти та функції проектного офісу. Переваги технологій проектного офісу. Віртуальний офіс.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 години.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Лідерство в управлінні закупівлями.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 7 годин.

Тема практичного заняття: Лідерство в управлінні закупівлями.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Управління процесом організації та проведення тендерів. Типи тендерних комітетів. Визначення лідером проекту складу тендерного комітету. Визначення функцій тендерного комітету. Організація та планування лідером роботи тендерного комітету. Права, обов'язки та відповідальність учасників. Витрати тендерного комітету та порядок їх покриття. Управління контрактами. Управління процесом поставок.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Лідерство в управлінні людськими ресурсами проекту.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 7 годин.

Тема практичного заняття: Лідерство в управлінні людськими ресурсами проекту.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор.

Стисла анотація: Людський фактор в управлінні проектами. Управління проектними кадрами як система. Побудова лідером системи управління персоналом. Лідер – менеджер персоналу. Планування людських ресурсів. Наймання та відбір персоналу. Адаптація та навчання. Управління діловою кар'єрою. Управління дисципліною та плинністю.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено навчальним планом.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0... 25
Модульний контроль 1	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль 2	0...25	1	0...25
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи. Мати уявлення щодо лідерства в проектах.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти формувати команду проекту та управляти нею, вміти формувати організаційну структуру проекту.

Відмінно (90 - 100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та вміти застосовувати одержанні знання.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів

академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>);

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4044>

12. Рекомендована література

Базова

1. Бушуєв С.Д., Морозов В.В. Динамічне лідерство в управлінні проектами: Монографія / Українська асоціація управління проектами. – 2-е вид. – К., 2000. – 312 с

2. PMBOK 2017 – Guide To Project Management Body Of Knowledge

3. Бушуєв С.Д. Словник-довідник з питань управління проектами / Українська асоціація управління проектами. – К.: Видавничий дім «Деловая Украина», 2001. – 640 с.

Допоміжна

4. Динамическое лидерство в проектах / Ю.С. Выходец, В.Г. Кучмиев, И.А. Гончар. – Харьков: ХАИ, 2004.

5. Динамическое лидерство и построение команды проекта / Ю.С. Выходец, В.Г. Кучмиев, И.А. Гончар. – Харьков: ХАИ, 2004.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.upma.kiev.ua/> - Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ»

2. <http://www.intalev.ua/library/articles/up/> - Матеріали консалтингової компанії з УП.